
Артеменко Світлана Богданівна

кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології,
факультету управління персоналом, соціології та психології
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

Оніщук Ілля Ігорьович

студент III курсу, спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»
Фаховий коледж інформаційних систем і технологій
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

Артеменко Вероніка Олексіївна

студентка I курсу, спеціальності «Філологія»
Фаховий коледж Київського міжнародного університету, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СОЦІОЛОГІЯ» (НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ»)

Актуальність теми. Чи не найголовнішим завданням сучасної освіти у вищій школі в умовах різноманітних викликів навчання виступає постійне підвищення якості знань здобувачів за допомогою новітніх педагогічних технологій. Показовим у цьому контексті виступають інтегровані заняття, навчальний потенціал яких спрямований на активізацію освітнього процесу, підвищенню мотивації студентів, зростанню їх зацікавленості до пізнання соціальної реальності, встановленні причинно-наслідкових зв'язків у досліджуваних явищ, формування мовленнєвих компетентностей та цілісності наукової картини світу в цілому. Також інтегрована освітня технологія позитивно зарекомендувала себе під час вивчення іноземної мови через шкільні навчальні предмети у всьому світі.

При цьому якісна трансформація системи вищої школи на основі підвищення якості навчання вимагає утвердження міждисциплінарного підходу у викладанні університетських дисциплін, збільшенні кількості інтерактивних інтегрованих занять у навчальному плані для підготовки здобувачів вищої освіти. Формування міждисциплінарних зв'язків між соціо-гуманітарними дисциплінами та іноземною мовою сприятиме підготовці кваліфікованих фахівців з високим рівнем іншомовної комунікативної компетенції, креативним мисленням, здатного вирішувати професійні завдання за допомогою системного підходу, що підвищує конкурентноспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою імплементації та адаптації інтегрованого підходу у вищій школі, різними питаннями предметно-інтегрованого навчання у вищій школі займалися такі вітчизняні науковці: Т. Кириченко, Т. Рідель, А. Бабенко, Ю. Соболев, О. Даналій, А. Хабюк, В. Ільченко, Р. Мартинова, Г. Беленька, Н. Євтушенко, Н. Яременко, О. Павлова, Л. Монастирська та інші.

Однак поза увагою сучасних вчених залишається дослідження організації занять у вищій школі на основі міждисциплінарних зв'язків, інтегративного підходу для студентів нефілологічних спеціальностей під час викладання соціо-гуманітарних дисциплін з метою

підвищення іншомовної комунікативної компетенції.

Тому **метою дослідження** виступає зображення специфіки організації викладання соціо-гуманітарних дисциплін на засадах інтегративних зв'язків на прикладі розробки індивідуальних завдань з дисципліни «Міжкультурна комунікація» для студентів спеціальності «Соціологія» з метою підвищення рівня володіння фаховою іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо приклад викладання дисципліни «Міжкультурна комунікація» для студентів спеціальності «Соціологія» бакалаврського рівня навчання на засадах інтегративного підходу з метою підвищення ефективності вивчення іноземної мови в межах навчального процесу. В цих умовах індивідуальні завдання в межах вище означеної дисципліни, розроблені на засадах інтегративного підходу, мають містити певні навчальні теми, які сприятимуть формуванню міждисциплінарних зв'язків та кращому засвоєнню іноземної мови під час освітньої діяльності. За основу формування міждисциплінарних зв'язків у індивідуальному завданні візьмемо такі навчальні дисципліни бакалаврського рівня навчання: «Міжкультурна комунікація», «Фахова англійська мова», «Мовна культура бізнес-комунікацій» «Українознавство», «Вступ до спеціальності: тренінг-курс» «Сучасне українське суспільство: соціологічний аналіз», «Загальна соціологічна теорія», «Історія соціології», «Методологія соціологічного дослідження», «Теорія і практика досліджень сучасних медіа», «Сучасні соціологічні теорії глобалізації» [1].

Показовим прикладом, який би відповідав вище означеним вимогам можуть виступати індивідуальні роботи з дисципліни «Міжкультурна комунікація» для студентів спеціальності «Соціологія» із застосуванням інтеграційних зв'язків на тему: «Особливості формування українізмів, які пов'язані з культурно-історичними та політичними подіями, у лексиці сучасної англійської мови».

Метою цього завдання виступатиме аналіз впливу глобалізаційних, соціально-історичних, соціокультурних, політичних процесів на становлення англійської мови як цілісної знакової системи; розкриття сутності поняття «українізм», їх місця в лексичній структурі сучасної англійської мови та особливостей формування українізмів в контексті суспільно-історичних етапів розвитку українського суспільства. Основою інтеграції навчальних дисциплін виступає робоча навчальна програма дисципліни «Міжкультурна комунікація» [2], теми якої логічно пов'язані проблематикою вище означених інтегрованих дисциплін.

Для реалізації індивідуального завдання на засадах інтегрованого підходу здобувачі освіти повинні опанувати використання різних типів методів, наприклад: загальнонаукових методів (аналіз, синтез, систематизація, класифікація, системний підхід), лінгвістичних методів (дискурс-аналіз, лексико-семантичний аналіз словникових дефініцій, контекстуальна інтерпретація), соціологічної методології (традиційний аналіз та контент-аналіз документів).

Необхідно підкреслити, що в процесі виконання інтегрованої індивідуальної роботи такого типу у студентів формуються система загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання згідно зі стандартом вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Звідси, у здобувачів освіти формуються такі *загальні компетентності*: здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність бути критичним і самокритичним; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність реалізувати свої права і обов'язки

як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності, які формуються у студентів в межах індивідуального завдання інтегрованого типу: здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому; здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів; здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації; здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати навчання є такими: пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач; вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань; обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури; презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців; знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога [3].

Висновки. Навчальні заняття, в межах яких викладачами застосовуються різноманітні типи інтегрованих завдань: індивідуальні чи інші види робіт, володіють значним педагогічним потенціалом в контексті покращення якості освіти та підвищення фахової комунікації іноземною мовою. Інтегрований підхід у викладанні навчальних дисциплін сприяє формуванню у студентів нефілологічним спеціальностей низку різних загальних та фахових компетенцій. Зокрема, це актуально для тих здобувачів освіти, у яких викладання навчальних предметів відбувається виключно державною мовою, крім фахової іноземної мови.

На основі вище означеного прикладу, можемо констатувати, що інтегровані заняття сприятимуть збільшенню у студентів обсягу активного та пасивного запасу лексики з англійської мови; підвищення їх рівня знань з історії розвитку українського суспільства або інших знань в залежності від сукупності інтегрованих предметів; формуванню навичок використання системного підходу у дослідженні соціальних явищ та процесів; розвитку у здобувачів освіти креативного мислення та навичок науково-дослідної роботи; активізації навчально-пізнавальної діяльності загалом.

Перспективи подальших наукових досліджень авторів будуть спрямовані на вивчення зарубіжного інноваційного досвіду імплементації та адаптації інтегрованого підходу у викладанні соціо-гуманітарних дисциплін у вищій школі, аналіз переваг та обмежень інтегрованої освітньої технології в умовах глобалізаційних викликів.

Список використаних джерел:

1. Навчальний план. Освітньо-професійна програма «Соціальні та медіа-комунікації». – Режим доступу до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/1II_DJQqfzk7m0ASRMEBXBbSzJTqZX3I/view.
2. Артеменко С.Б. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни: Міжкультурна комунікація. – Режим доступу до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/1mo8ZzoOVrfRlT6Nj4DK_4mrFKnbzD15Z/view.
3. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 054 «Соціологія» від 4.03.2020. – Режим доступу до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/1nywsp_z-FltVqddpRe2XH8NzmZG46w-A/view.